

Kappelbacken, Sjunby by och gård, Sjundeå.

Då amanuensen Kivikoski sommaren 1935 undersökte några stenålders eldstäder å Kappelbacken erfor hon att å stället hittats kranier samt allehanda ben av människor. Samtidigt som grävningarna pågingo togs sand från stället och då framkom ben i kanten av sandgropen. Med anledning härav beslöt Arkeologiska Kommissionen att platsen skulle undersökas, fastmer som en folklig tradition visste berätta att, såsom namnet angiver, på platsen stått ett kapell. Samma uppgift har även R. Hausen i sin uppsats: Antikvarisk resa i Västra Nyland.

Jag anmodades att företaga undersökningen. 6. 8. 1936 for jag till Sjundeå och sammanträffade med jordägaren godsägaren Henrik Lindeberg. Tillsammans med honom besökte jag Kappelbacken. Denna ligger ca 200 m SO om Sjunby gårds manbyggnad. Den är nu starkt skogbevuxen och stupar brant ned mot Sjunby å. På backens NW-sida befinner sig den sandgrop i vilken de tidigare nämnda benen och eldstäderna blivit iakttagna. Herr Lindeberg nämnde att hans mor berättat att hon som liten lekt i en stensättning som påstods utgöra resterna av ett medeltida kapell. Senare hade herr Lindeberg sökt återfinna denna stensättning men ej funnit den. Vid vår vandring på backen lade vi märke till en räkka av några stenar och vid närmare undersökning funno vi, att något annat än en byggnadsgrund ej kunde vara ifråga. Denna befann sig invid den ovan omtalade sandgropen. Följande dag begynte själva grävningsarbetet.

Resultatet av detta synes bäst å bifogad grävningskarta. Speciellt må dock uppmärksamhet fästas vid några detaljer. De fyra stenarna i O-W-rad i ruta 176 kunna väl tänkas vara

ett bjälkunderlag. Hörnet B-C: 7, 8, 9, var särdeles stabilt stenarna här lågo i minst 2 lager. Stensättningen rut. i:8-9 var alldeles plan och kan tänkas som något slags tröskel. Den nordligaste delen av stensättningen kunde på grund av bristande tid ej undersökas; dock är osäkert huruvida här finnes något att gräva fram. De i stensättningen gjorda fynden hava katalogiserats under NM:nr. och bestå av spikar och glasskärvor. Några daterande fynd gjordes ej.

Utmed sandgropskanten öppnades ett schakt för att man skulle få en uppfattning om skelettfyndens karaktär och områdets utbredning. Några gränser kunde ej konstateras annat än såtillvida att schaktet I-M: 2,3 var alldeles fyndtomt. Ej heller ur ett område som öppnades i andra ändan av sandgropen kunde några skelettrester konstateras, oaktat personer som där i vintras släpat sand, påstått sig hava sett ben där. De funna skeletten äro nio vartill kommer tre lösa kranier. Skeletten voro utan minsta tvivel kristligt begravna.

Skelett n:o 1. Kraniets djup 85 cm; skelettets längd troligen 165 cm; riktn. W-O (huvudet i W).

Skelett n:o 2. Kraniets djup 80 cm; skelettets längd 160 cm; riktn. W-O; ansiktet vänt åt söder, händerna i kors över bröstet.

Skelett n:o 3. Endast övre delen av ett skelett samt därbredvid 2 kranier ca 50 cm djupt. Det förefaller som om kranierna blivit nedgrävda efter det förmultningsprocessen fullbordats.

Skelett n:o 4. Kraniets djup ca 40 cm; manligt skelett 175 cm långt; riktn. W-O; Mellan knäna låg ett löst kranium. Högra handen låg över vänstra på bröstet.

Skelett n:o 5. Kraniets djup 40 à 50 cm; riktn. W-O.

Skelett n:o 6. Kraniets djup 40 à 50 cm; manligt skelett 170 cm långt; riktn W-O, ansiktet vänt åt söder.

Skelett n:o 7. Kraniets djup 70 cm; längd 165 cm, riktn. W-O, ansiktet vänt mot söder.

Skelett n:o 8. Kraniets djup 80 cm; ansiktet mot norr, riktn. W-O; benen utanför sandgropskanten.

Skelett n:o 9. Kraniets djup 20 à 30 cm, längd 150 cm; riktn. O-W (huvudet åt O).

Tillsammans med skeletten gjordes inga fynd av föremål. Skeletten voro ej lagda i kista och i intet fall kunde svepning med säkerhet konstateras. Samtliga lågo med huvudet åt W, utom nr 9 vars huvud var i O. Huruvida man kan sammanställa ifrågasvarande gravfynd med pesten som år 1709 härjade i Sjunby och blott lämnade en överlevande, må ej här avgöras.

Se vidare grävningsberättelse i Förhistoriska avdelningens arkiv.

Helsingfors 1 oktober 1936.

CF Meinander